

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a noua)

8 mai 2019*

„Trimitere preliminară – Politica socială – Transfer de întreprinderi – Directiva 2001/23/CE – Articolul 1 alineatul (1) – Domeniu de aplicare – Criterii de apreciere a transferului – Transferul de clientelă – Transferul tuturor serviciilor financiare de la o bancă la o societate de intermediere financiară care exclude transferul de personal”

În cauza C-194/18,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Vrhovno sodišče (Curtea Supremă, Slovenia), prin decizia din 20 februarie 2018, primită de Curte la 19 martie 2018, în procedura

Jadran Dodič

împotriva

Banka Koper,

Alta Invest

CURTEA (Camera a noua),

compusă din doamna K. Jürimäe, președintă de cameră, și domnii D. Šváby și N. Piçarra (raportor), judecători,

avocat general: domnul G. Hogan,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Dodič, de M. Blatnik și de M. Dodič, juriști;
- pentru Comisia Europeană, de M. Kellerbauer și de B. Rous Demiri, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

* Limba de procedură: slovena.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23/CE a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități (JO 2001, L 82, p. 16, Ediție specială, 05/vol. 6, p. 20).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Jadran Dodič, pe de o parte, și Banka Koper și Alta Invest, pe de altă parte, în legătură cu legalitatea rezilierii contractului său de muncă.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentul (3) al Directivei 2001/23 subliniază că „[s]unt necesare dispoziții pentru protecția lucrătorilor în cazul schimbării angajatorului, în special pentru a asigura că drepturile acestora sunt menținute”.
- 4 Articolul 1 alineatul (1) din această directivă prevede:
  - „(a) Prezenta directivă se aplică în cazul oricărui transfer al unei întreprinderi, unități sau al unei părți de întreprindere sau de unitate către un alt angajator, ca rezultat al unei cesiuni convenționale sau al unei fuziuni.
  - (b) Sub rezerva literei (a) și a următoarelor dispoziții ale prezentului articol, se consideră transfer în sensul prezentei directive cel al unei unități care își menține identitatea, înțeleasă ca ansamblu organizat de mijloace, care are obiectivul de a desfășura o activitate economică, indiferent dacă acea activitate este centrală sau auxiliară.”

Dreptul sloven

- 5 Articolul 73 alineatul 1 din Zakon o delovnih razmerih (Legea privind raporturile de muncă) (Uradni list RS, nr. 21/13, denumită în continuare „ZDR”) prevede:

„În cazul în care intervine o schimbare a angajatorului în urma transferului unei întreprinderi sau al unei părți de întreprindere, în temeiul legii, al unei alte dispoziții, al unui act juridic sau al unei hotărâri judecătorești cu autoritate de lucru judecat sau ca urmare a unei fuziuni sau a unei divizări, drepturile și obligațiile contractuale și altele rezultate din raporturile de muncă pe care lucrătorii le aveau în raport cu angajatorul cedent la data transferului sunt transferate angajatorului cesionar.”
- 6 Articolul 88 alineatul 1 primul paragraf din ZDR prevede:

„Motivele de reziliere obișnuită a contractului de muncă la inițiativa angajatorului sunt:

Încetarea necesității de a desfășura anumite atribuții în condițiile prevăzute de contractul de muncă, pentru motive cu caracter economic, organizatoric, tehnologic sau structural ori pentru motive similare care privesc angajatorul.”

7 Potrivit articolului 89 alineatul 1 al șaptelea paragraf din ZDR:

„[...] este de asemenea considerat motiv neîntemeiat de reziliere obișnuită a unui contract de muncă schimbarea angajatorului în sensul articolului 73 alineatul 1 din prezenta lege.”

8 Articolul 159 alineatul 1 din Zakon o trgu finančnih instrumentov (Legea privind piețele de instrumente financiare) (Uradni list RS, nr.°108/10, denumită în continuare „ZTFI”) precizează normele aplicabile în ipoteza în care „adunarea generală a unei societăți de intermediere financiară adoptă o hotărâre de încetare a activității societății de intermediere financiară și de inițiere a procedurii de lichidare sau adoptă o hotărâre de modificare a activității de intermediere financiară astfel încât societatea nu va mai presta servicii și activități de investiții”.

9 Articolul 159 alineatul 3 din ZTFI prevede:

„În cazul indicat la alineatul 1 al prezentului articol, societatea de intermediere financiară trebuie:

1. să ia toate măsurile necesare pentru transferul:

- instrumentelor financiare și al altor active patrimoniale ale clienților pe care îi gestionează;
- conturilor aferente titlurilor de creanță necorporale ale clienților și al
- altor servicii prestate în beneficiul clienților

către o altă entitate care, potrivit articolului 32 din prezenta lege, este autorizată să presteze servicii și activități de investiții în Slovenia;

2. să garanteze că entitatea menționată la punctul 1 al prezentului alineat obține:

- întreaga documentație referitoare la serviciile și la activitățile de investiții pe care societatea de intermediere financiară avea obligația să o țină și
- toate obligațiile și responsabilitățile societății de intermediere financiară în ceea ce privește gestionarea și păstrarea documentației respective, precum și accesul la aceasta.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

10 La 23 decembrie 2011, Banka Koper a adoptat o decizie privind încetarea activității sale de prestări de servicii și a activităților de investiții, precum și de intermediere financiară.

11 La 27 iunie 2012, aceasta a încheiat cu Alta Invest un contract de transfer în temeiul articolului 159 din ZTFI care prevede că cea dintâi transfera la cea de a doua instrumentele financiare și celelalte active ale clienților pe care îi gestiona, administrarea conturilor de titluri de valoare necorporale ale clienților săi, alte servicii de investiții și servicii auxiliare, în sensul ZTFI, precum și arhivele, și anume documentația referitoare la serviciile și la activitățile de investiții pe care trebuia să le desfășoare pentru clienții respectivi. În plus, s-a convenit că Banka Koper ar realiza pentru Alta Invest activități de broker la bursă neindependent.

12 În luna iulie a anului 2012, Banka Koper i-a informat pe clienții cărora le furniza servicii de intermediere financiară că urma să înceteze această activitate. În acest cadru, ea le-a comunicat în mod specific posibilitatea de a se adresa Alta Invest, oferindu-le, în acest sens, avantaje specifice cum ar fi suportarea cheltuielilor de transfer. Banka Koper i-a informat de asemenea pe clienții săi că

tăcerea lor ar fi interpretată drept acceptarea transferului lor către Alta Invest. 91 % din clienții Banka Koper s-au orientat într-adevăr către Alta Invest, majoritatea exprimându-și în mod expres dorința de a stabili raporturi cu aceasta din urmă.

- 13 Ulterior, Banka Koper a fost exclusă de la tranzacționarea la bursa din Ljubljana (Slovenia), iar Banca Centrală a Sloveniei a adoptat o decizie prin care i se acorda o autorizație în calitate de prestator neindependent de servicii de intermediere financiară.
- 14 La 17 septembrie 2012, Banka Koper a adoptat un nou regulament privind raționalizarea locurilor de muncă prin care a desființat unitatea de servicii de investiții, mai precis posturile de brokeri la bursă.
- 15 În acest context, contractele de muncă ale tuturor angajaților unității de servicii de investiții din cadrul Banka Koper au fost reziliate din motive economice, inclusiv contractul de muncă pe durată nedeterminată de broker la bursă încheiat de domnul Dodič la 30 iunie 2011 și reziliat la 11 octombrie 2012.
- 16 Banka Koper a propus, între timp, tuturor lucrătorilor din această unitate de servicii de investiții să încheie noi contracte de muncă pentru alte posturi.
- 17 Domnul Dodič a refuzat această ofertă, întrucât postul astfel propus nu îi convenea. Ulterior, el a contestat concedierea sa și a solicitat instanțelor slovene reintegrarea sa în funcție la Banka Koper sau chiar la Alta Invest. El consideră că Banka Koper și-a transferat activitatea de tranzacționare la bursă la Alta Invest, în sensul articolului 73 din ZDR, care transpune în dreptul sloven articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23. Așadar, în urma transferului prevăzut de contractul de transfer din 27 iunie 2012, activitatea de servicii de investiții va continua în cadrul Alta Invest cu unitățile operaționale și cu rețelele Banka Koper.
- 18 În fața instanțelor respective, Banka Koper a susținut că, după ce a decis să înceteze să presteze clienților săi servicii de intermediere financiară, aceasta avea obligația, în temeiul articolului 159 din ZTFI, de a efectua transferul conturilor de titluri de valoare necorporale către o altă persoană juridică abilitată să furnizeze aceleași servicii în Slovenia. Aceasta a subliniat că transferul nu privea nici lucrătorii, nici sediul, nici modalitățile de lucru, iar clienții aveau posibilitatea de a-și alege noul prestator de servicii de investiții.
- 19 De asemenea, Alta Invest a arătat că contractul de transfer este consecința directă a aplicării articolului 159 din ZTFI.
- 20 Instanța națională de prim grad a decis că nu erau îndeplinite condițiile unui transfer al unei întreprinderi în vederea menținerii identității întreprinderii din punct de vedere economic sau funcțional. Aceasta a subliniat, pe de o parte, că contractul de transfer încheiat între Banka Koper și Alta Invest nu prevedea transferul niciunui bun material, al niciun drept și al niciunui lucrător și, pe de altă parte, că clienții au ales în mod liber să își transfere titlurile la Alta Invest „sau la orice altă societate de intermediere financiară”. În aceste condiții, transferul în temeiul contractului respectiv nu putea fi calificat drept „transfer al unei întreprinderi” sau al unei „părți a unei întreprinderi”, în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23.
- 21 Instanța de apel a considerat, de asemenea, că nu a existat un transfer al unei întreprinderi în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23 în măsura în care contractul de transfer încheiat între Banka Koper și Alta Invest nu implica o schimbare a angajatorului în sensul acestei dispoziții. Această instanță a considerat decisivă lipsa unui transfer de clientelă de la cea dintâi către cea de a doua întreprindere. Ea a precizat, în această privință, că împrejurarea că cvasitotalitatea acestei clientele a decis să apeleze la Alta Invest era insuficientă pentru a decide în sensul existenței unui „transfer de

întreprinderi” conform Directivei 2001/23. Pe de altă parte, împrejurarea că Banka Koper a continuat să desfășoare o activitate de intermediere financiară, inclusiv pentru Alta Invest, ar confirma, în opinia aceleiași instanțe, lipsa unui transfer al unei întreprinderi.

- 22 Această din urmă hotărâre este cea împotriva căreia domnul Dodič a formulat recurs la instanța de trimitere, susținând, printre altele, că faptul că 91 % din clienții Banka Koper și-au transferat efectiv titlurile la Alta Invest permitea să se decidă în sensul existenței unui transfer al unei întreprinderi.
- 23 Această instanță a respins recursul menționat pentru motivul că încetarea activității de intermediere financiară, exercitarea unei activități neindependente de intermediere financiară și inexistența unui transfer de resurse materiale, de lucrători sau de structură organizatorică nu permiteau să se decidă în sensul existenței unui „transfer al unei întreprinderi” în sensul Directivei 2001/23. Ea a subliniat de asemenea libertatea de alegere de care dispuneau clienții Banka Koper, precum și obligația impusă acestora de a asigura continuitatea protecției drepturilor clienților săi, transferând toată documentația la o altă societate de intermediere financiară în ipoteza în care clienții menționați nu și-ar lua măsurile ca urmare a anunțului privind încetarea activității.
- 24 Domnul Dodič a formulat atunci o acțiune constituțională la Ustavno sodišče (Curtea Constituțională, Slovenia), invocând o interpretare vădit eronată și arbitrară a Directivei 2001/23, precum și respingerea, fără motive, a cererii sale de trimitere preliminară la Curte. Această instanță a anulat hotărârea pronunțată de Vrhovno sodišče (Curtea Supremă, Slovenia) și a trimis cauza spre rejudecare. Aceasta a considerat în esență că instanța de trimitere nu a răspuns la întrebările adresate de reclamant în ceea ce privește existența unui „transfer al unei întreprinderi” în sensul Directivei 2001/23.
- 25 În cadrul acestei a doua examinări a cauzei în discuție, instanța de trimitere se întreabă dacă, în împrejurările speței, se poate considera că există un „transfer al unei întreprinderi”, în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23.
- 26 Aceasta subliniază, mai întâi, că transferul instrumentelor financiare și al celorlalte active ale clienților, al ținerii evidenței conturilor de titluri de valoare necorporale, al celorlalte servicii de investiții, precum și al arhivelor către o altă întreprindere autorizată constituia o condiție legală pe care Banka Koper trebuia să o îndeplinească în cazul încetării activității sale de intermediere financiară. Instanța de trimitere arată, în continuare, că clienții Banka Koper nu erau ținuți de acest transfer în măsura în care își mențineau libertatea de a-și alege noua societate de intermediere financiară. Ea amintește, în sfârșit, că Banka Koper nu și-a transferat lucrătorii și nici mijloacele materiale sau structurile organizatorice către Alta Invest. În această privință, instanța de trimitere precizează că, în cazul constatării existenței unui transfer al unei întreprinderi, este evident că respectiva clauză din contract care exclude preluarea lucrătorilor ar fi lipsită de orice efect, deși îndoielile sale nu se referă la aspectul dacă părțile la contractul de transfer puteau exclude transferul lucrătorilor.
- 27 În aceste condiții, Vrhovno sodišče (Curtea Supremă, Slovenia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23 trebuie interpretat în sensul că trebuie să fie calificat drept transfer juridic al unei întreprinderi sau al unei părți de întreprindere inclusiv un transfer precum cel realizat în împrejurările din prezenta cauză, care a avut ca obiect instrumentele financiare și celelalte active patrimoniale ale clienților (în concret, valorile mobiliare), conturile aferente titlurilor de creanță necorporale ale clienților și alte servicii financiare și accesorii precum și arhiva, având în vedere că, după încetarea activității de intermediere bursieră de către prima intimată, atribuirea prestării acestor servicii celei de a doua intimată depindea, în final, de decizia beneficiarilor (clienților)?

- 2) În împrejurările descrise, este determinant numărul de clienți în beneficiul cărora, în urma încetării activității de intermediere bursieră de către prima intimată, a doua intimată prestează în prezent serviciile menționate?
- 3) Împrejurarea că prima intimată își continuă activitatea cu beneficiarii în calitate de societate de consultanță financiară subordonată și, în cadrul acestei funcții, cooperează cu a doua intimată, influențează în vreo măsură constatarea existenței unui transfer al unei întreprinderi sau al unei unități?”

Cu privire la întrebările preliminare

- 28 Prin intermediul întrebărilor preliminare formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23 trebuie interpretat în sensul că preluarea de către o a doua întreprindere a instrumentelor financiare și a altor active ale clienților celei dintâi întreprinderi, ca urmare a încetării activității economice a acesteia, în temeiul unui contract a cărui încheiere este prevăzută de legislația națională, constituie un transfer al unei întreprinderi sau al unei părți a întreprinderii, în timp ce, pe de o parte, clienții celei dintâi întreprinderi își păstrează libertatea de a nu încredința celei de a doua întreprinderi gestionarea titlurilor lor de valoare la bursă și, pe de altă parte, cea dintâi întreprindere continuă să lucreze în calitate de societate neindependentă de intermediere financiară și colaborează în acest sens cu cea de a doua întreprindere.
- 29 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, domeniul de aplicare al articolului 1 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2001/23 nu poate fi apreciat pe baza unei interpretări exclusiv textuale. Ca urmare a diferențelor dintre versiunile lingvistice ale directivei, precum și a divergențelor dintre legislațiile naționale cu privire la noțiunea de cesiune convențională, această noțiune trebuie să primească o interpretare suficient de flexibilă pentru a răspunde obiectivului directivei menționate, care, astfel cum rezultă din considerentul (3) al acesteia, este acela al protecției salariaților în caz de schimbare a angajatorului (a se vedea Hotărârea din 20 ianuarie 2011, CLECE, C-463/09, EU:C:2011:24, punctul 29, și Hotărârea din 20 iulie 2017, Píscarreta Ricardo, C-416/16, EU:C:2017:574, punctul 37).
- 30 În continuare, trebuie subliniat că Directiva 2001/23 este aplicabilă în cazul transferului unei întreprinderi care se referă la o activitate economică organizată în mod stabil. Noțiunea de unitate, menționată la articolul 1 alineatul (1) din această directivă, face trimitere la un ansamblu organizat de persoane și de elemente ce permite exercitarea unei activități economice care urmărește un obiectiv propriu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 decembrie 1998, Hidalgo și alții, C-173/96 și C-247/96, EU:C:1998:595, punctul 25, precum și Hotărârea din 29 iulie 2010, UGT-FSP, C-151/09, EU:C:2010:452, punctul 26).
- 31 În cauza principală, nu se contestă că unitatea de servicii de investiții Banka Koper constituia o entitate economică, întrucât această unitate dispunea de resurse umane și logistice care să permită exercitarea unei activități economice constând în furnizarea de servicii de intermediere financiară și a unor activități de investiții pentru clienți.
- 32 În aceste condiții, împrejurarea potrivit căreia, după ce a încetat, în sensul articolului 159 din ZTFI, furnizarea de servicii și de activități de investiții, precum și de servicii auxiliare, Banka Koper continuă să lucreze, în calitate de societate neindependentă de intermediere financiară și colaborează în acest sens cu contractanții, printre care se numără Alta Invest, nu are, în principiu, efect asupra calificării operațiunii în discuție în litigiul principal drept „transfer al unei părți a unei întreprinderi”, în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23.

- 33 În sfârșit, trebuie amintit că criteriul decisiv pentru a dovedi existența unui transfer al unei întreprinderi sau al unei părți a unei întreprinderi în sensul acestei directive constă, așadar, în împrejurarea că entitatea economică își menține identitatea, ceea ce rezultă în special din continuarea efectivă a exploatarei sau din reluarea acesteia (Hotărârea din 10 decembrie 1998, Hidalgo și alții, C-173/96 și C-247/96, EU:C:1998:595, punctul 21, precum și Hotărârea din 9 septembrie 2015, Ferreira da Silva e Brito și alții, C-160/14, EU:C:2015:565, punctul 25, precum și jurisprudența citată).
- 34 Pentru a stabili dacă această condiție este îndeplinită, trebuie să se ia în considerare ansamblul împrejurărilor de fapt ce caracterizează operațiunea în cauză, printre care figurează și tipul de întreprindere sau de unitate în cauză, dacă sunt transferate elemente corporale precum clădirile și bunurile mobile, valoarea elementelor necorporale la momentul transferului, dacă majoritatea personalului a fost sau nu preluat de noul angajator, dacă a fost sau nu transferată clientela, precum și gradul de similitudine între activitățile exercitate înainte și după transfer și durata unei eventuale suspendări a acestor activități (Hotărârea din 9 septembrie 2015, Ferreira da Silva e Brito și alții, C-160/14, EU:C:2015:565, punctul 26, precum și jurisprudența citată).
- 35 Aceste elemente nu constituie însă decât aspecte parțiale ale evaluării globale care se impune și de aceea nu pot fi apreciate izolat (Hotărârea din 9 septembrie 2015, Ferreira da Silva e Brito și alții, C-160/14, EU:C:2015:565, punctul 26, precum și jurisprudența citată). În special, importanța respectivă care trebuie acordată diverselor criterii variază în mod necesar în funcție de activitatea desfășurată, chiar de metodele de producție sau de exploatare utilizate în întreprindere, în unitate sau în partea de unitate în cauză (Hotărârea din 9 septembrie 2015, Ferreira da Silva e Brito și alții, C-160/14, EU:C:2015:565, punctul 27, precum și jurisprudența citată).
- 36 În cauza principală, este cert, astfel cum a arătat Comisia în observațiile sale scrise, că activitatea economică desfășurată de entitatea în cauză nu necesită elemente corporale semnificative pentru funcționarea acesteia. În schimb, această activitate economică bazându-se în principal pe elemente necorporale, transferul lor are o anumită importanță în sensul calificării drept transfer al unei părți a unei întreprinderi.
- 37 Astfel, activele necorporale precum instrumentele financiare și alte active ale beneficiarilor, în speță clienți, ținerea conturilor, alte servicii de investiții și servicii auxiliare și arhive, și anume documentația referitoare la serviciile și la activitățile de investiții furnizate clienților, contribuie la identitatea entității economice în cauză, în sensul jurisprudenței amintite la punctele 33-35 din prezenta hotărâre.
- 38 Or, transferul acestor elemente este în mod necesar condiționat de acceptarea expresă sau tacită a clienților, întrucât, într-un context precum cel în discuție în litigiul principal, o întreprindere care își încetează activitatea nu le poate impune clienților săi să încredințeze gestiunea titlurilor lor întreprinderii pe care o alege aceasta.
- 39 Rezultă, pe de o parte, că împrejurarea că clienții Banka Koper nu erau ținuti de contractul de transfer încheiat cu Alta Invest și puteau decide în mod liber să își transfere titlurile acesteia din urmă, astfel cum arată instanța de trimitere, nu poate, în sine, să se opună calificării drept „transfer al unei părți a unei întreprinderi”, în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23.
- 40 Rezultă, pe de altă parte, că existența unui transfer de clientelă trebuie dovedită în scopul calificării operațiunii în discuție în litigiul principal drept „transfer al unei părți a unei întreprinderi”.
- 41 În acest scop, trebuie să se facă o apreciere globală a situației, luând în special în considerare măsurile de natură să stimuleze clienții Banka Koper să încredințeze Alta Invest gestiunea titlurilor lor.
- 42 Revine astfel instanței de trimitere sarcina de a lua în considerare existența unei opțiuni explicite sau nu a clienților în ceea ce privește transferul conturilor lor la Alta Invest sau chiar existența unui transfer implicit al arhivelor privind conturile acestora. În acest cadru, acesteia îi revine sarcina de a

stabili dacă articolul 159 alineatul 3 din ZTFI obligă o societate de intermediere financiară care decide să înceteze această activitate să transfere documentația referitoare la conturile clienților săi unei singure persoane împuternicite în Slovenia să furnizeze servicii și activități de investiții sau dacă această documentație poate fi transferată mai multor persoane.

- 43 Constituie, de asemenea, un element care trebuie luat în considerare existența stimulentei financiare precum costurile de transfer către Alta Invest.
- 44 În plus, dacă împrejurarea că 91 % din clienții Banka Koper au acceptat ca gestiunea titlurilor lor să fie încredințată Alta Invest pare de natură să confirme eficacitatea unor astfel de stimulente, calificarea drept „transfer”, în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23, nu poate fi însă efectuată pe baza simplei constatări, care, în plus, intervine ulterior încheierii contractului de transfer între cele două întreprinderi.
- 45 În definitiv, revine în final instanței de trimitere, singura competentă să aprecieze faptele în discuție în litigiul principal și să interpreteze legislația națională, sarcina de a dovedi existența sau nu a unui „transfer al unei părți a unei întreprinderi” în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 august 2018, Colino Sigüenza, C-472/16, EU:C:2018:646, punctul 45, și Hotărârea din 6 decembrie 2018, Montag, C-480/17, EU:C:2018:987, punctul 34).
- 46 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23 trebuie interpretat în sensul că preluarea de către o a doua întreprindere a instrumentelor financiare și a altor active ale clienților celei dintâi întreprinderi, ca urmare a încetării activității economice a acesteia, în temeiul unui contract a cărui încheiere este prevăzută de legislația națională, în condițiile în care clienții celei dintâi întreprinderi își păstrează libertatea de a nu încredința celei de a doua întreprinderi gestionarea titlurilor lor la bursă, poate constitui un transfer al unei întreprinderi sau al unei părți a unei întreprinderi, întrucât este dovedită existența unui transfer de clientelă, aspect a cărui apreciere revine în sarcina instanței de trimitere. În acest cadru, numărul, chiar foarte mare, de clienți efectiv transferați nu este, în sine, determinant în ceea ce privește calificarea drept „transfer”, iar împrejurarea că cea dintâi întreprindere colaborează, în calitate de societate neindependentă de intermediere financiară, cu a doua întreprindere este, în principiu, lipsită de incidență.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 47 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a noua) declară:

Articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23/CE a Consiliului din 12 martie 2001 privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități trebuie interpretat în sensul că preluarea de către o a doua întreprindere a instrumentelor financiare și a altor active ale clienților celei dintâi întreprinderi, ca urmare a încetării activității economice a acesteia, în temeiul unui contract a cărui încheiere este prevăzută de legislația națională, în condițiile în care clienții celei dintâi întreprinderi își păstrează libertatea de a nu încredința celei de a doua întreprinderi gestionarea titlurilor lor la bursă, poate constitui un transfer al unei întreprinderi sau al unei părți a unei întreprinderi, întrucât este dovedită existența unui transfer de clientelă, aspect a cărui apreciere revine în sarcina instanței de trimitere. În acest cadru, numărul, chiar foarte mare, de clienți efectiv transferați nu este, în sine, determinant în ceea ce privește

calificarea drept „transfer”, iar împrejurarea că cea dintâi întreprindere colaborează, în calitate de societate neindependentă de intermediere financiară, cu a doua întreprindere este, în principiu, lipsită de incidență.

Semnături